

Michal Šanda
Hemingwayův býk

Michal Šanda
HEMINGWAYŮV BÝK

Paper Jam

Autor děkuje za podporu Ministerstvu kultury ČR.

Copyright © Michal Šanda, 2018

ISBN 978-80-87688-79-3

Literatura je ke spisovateli stejně nemilosrdná
jako k toreadorům korida.

Ernest Hemingway

I

Vzal největší z polen naskládaných kolem krbu a jal se štípat třísky. Široce se rozmáchl. Byla to těžká dřevorubecká sekera na kácení stromů. Projela polenem a zastavila se až o podlahu. Přestože byl počátek července a z okolních sluncem rozpálených kopců sálalo vedro k zalknutí, kdesi uvnitř ho svíral nesnesitelný chlad. Musí zatopit stůj co stůj. Rozžehnout oheň, a potom bude zase dobře. Než udělal dostatek třísek na zátop, byly mramorové dlaždice na podlaze před krbem rozmlácené na padrtě a ostří sekery připomínalo ožvykané stoličky starého nemocného slona.

Řeči

„Už jsme byli skoro tam, a najednou to těsně před přistáním pilot stočil nad mořem ostře doprava, a já koukám, že se řítíme proti betonovejmu zátarasům. Byla to záležitost centimetrů. Stačilo brknout o ně kolama, a mohlo bej po nás. Kaput. Šlus. Řecká armáda tohle letišátko v sezoně pronajímá na charterový lety. Stíhačkám krátká ranvej stačí, ale přistávej na ní s nemotorným hovadem, jako je Boeing.“

„Slyšel jsi mě?“

„Ne.“

„Říkal jsem, že potřebuju na středu tvýho pick-upa.“

„Snad na to nezapomenu. Nechám ti klíčky na ponku v dílně, ale když tak má náhradní Kateřina.“

„Potřebuju zajet do sběrnýho dvora a odvézt ten bordel, co je v kuchyni, než mi sem přijde hygienik,“ rozčílil se hostinský, „a ty začneš žvanit něco o letadle.“

„Copak sis nevším, jak letělo nízko?“

„Sorry, ale já s tebou v Řecku nebyl.“

„Myslím to letadlo prve nad náma,“ pravil Boček. Nějaký čas se mu v hospodě říkalo i Petr, podle patrona rybářů, kvůli jeho ustavičnému vychloubání, co na Gradu u Čelákovíc chytil za obry, od sumců po desetikilové kapry.

Druhý z mužů měl na rozdíl od Petrboka s přezdívkou menší štěstí.

„Prašivko, doraž to,“ pobídl ho hostinský.

Jakmile Prašivka dopil zbytek piva, co mu teplalo u dna, vzal si od něj hostinský štuc s modrobílou samolepkou se znakem Slavoje Vyšehrad a vrátil se nazpátek za pípu.

„Dotočím tady ten sud a už se s Kácovem nebudu morovat. Podívejte se, jak to pění! Co byste řekli na trutnovskýho Krakonoše?“

„Pro mě za mě,“ pravil Boček. „Záleží, za kolik bude.“

„Stejně jako Kácov, pořád za pětadvacet.“

Nad hospodou zaburácelo další letadlo. Čumák zvednutý vzhůru, zmizelo za rozložitou korunou ořešáku. Na jaře si na jedné z větví udělaly hnízdo vosy. Bylo až úplně nahoře a nepodařilo se ho sundat ani z vysunovacího žebříku při hasičském cvičení, proto jsou na dvorku pod ořešákem lavice osiřelé. Bylo by příjemné být teď venku a užívat si slunce, ale štamgasti ználí věci moudře volí bezpečí lokálu.

Hugo také patří ke stolu štamgastů, ačkoliv si k němu nikdy nesedá. Zásadně pije na stojáka. Jako strážný v supermarketu prostojí mezi regály celý den a tvrdí, že kdyby si kecnul na zadek, už nevstane. Z obnošené kožené aktovky vyndal mobil a oznámil: „Bombardier CS300.“

Boček se vrátil ke svému příběhu: „Řecko, to je úplně jinej svět než tady u nás.“

„Viděli jste *Řeka Zorbu*?“ přerušil ho Prašivka.

Hostinský se rozzářil: „Tenhle film ti odrecituju nazpaměť, záběr od záběru. Nauč mě tancovat, řekne Zorba. Tancovat? Říkal jste tancovat? Shodí ze sebe sako, rozpřáhne ruce – a do toho pomalu, pomalounku začne hrát muzika. Tam tada da da dam!“

„A to víte, že Zorba nebyl Řek?“

„Zorbas byl Krétan,“ upřesnil Boček.

„Myslím toho herce, co ho hrál.“

„Anthony Quinn.“

„Čet jsem, že to vůbec není řeckej tanec,“ vmísil se do hovoru Hugo.

„A co teda byl?“

„Mexičan.“

„Cože? To se mi nezdá.“

„Vsad' botky.“

„Řeka Žorbu znám samozřejmě taky, ale v Řecku jsem nikdy předtím nebyl. Letos poprvé.“

„A víš, že si ani neuvědomuju, že bys byl pryč?“ řekl Prašivka.

Hostinský docmrndal do štucu napěněné pivo. Z šuple vyndal štos nezaplacených účtenek a významně na něj poklepal ukazovákem. „Už se mi to nechce ani počítat. Mě by spíš zajímalo, kde jsi na to Řecko vzal. Povídej, Bočku, přeháněj.“

„Odlítali jsme druhej den ráno, jak tady Baghíra slavil narozeniny.“

„To mi ani nepřipomínej, já se tehdy ožral na plech.“

„A co myslíš já?“

„Dopadnul bys mnohem hůř, kdyby tě Kateřina nebrzdila.“

„Jak Hugo na finále poručil ty rumy, to byla moje smrt. Neměl jsem zapakováno a balil jsem až potom v noci na poslední chvíli. Naházel jsem do kufru, co mi přišlo pod ruku, a od Kateřiny jsem měl celý Řecko na talíři, že jsem nedal opalovací krém do igelitáku. Všechny věci jsme měli zamaštěný. Detektivky, co si s sebou vzala na čtení, šly hned na letišti do popelnice. Nasraná byla jak latrína. Ve finále ale dobrý. Když zjistila, kolik euráčů stojí mikrobus z letiště do hotelu, přilezla ke křížku.“

„Prašivka dopadnul mnohem hůř,“ pravil hostinský.

„Ty jsi ludra!“

„Já? Já byl z vás jedinej střízlivej.“

„Netrefil jsem se ani nohou na šlapku. Klečel jsem na silnici a prosil: Drahoušku, kolo moje, kolečko zlatý, vstávej. Baghíra si myslel, že si dělám prču, ale ne. A to víš, s těma policajtama?“ zeptal se Prašivka a čekal, co na to Boček. Ten zakroutil hlavou.

„Nějakým zázrakem se mi podařilo vstát a nasednout. Vtom mě oslnily reflektory. Co je, ty krávo! A z auta se ozvalo: ‚Tu krávu bych si bejt váma rozmyslela.‘ Za volan-tem seděla macatá černovláska.“

„To je fór!“

„Jenomže na sobě měla policejní uniformu.“

„Ha, ha!“

„Povídala, že to mám šněrovat jako obvykle a svítit do pangejtů, jestli tam náhodou někoho neuvidím ležet. V el-déence se jim ztratil dědek s Alzheimerem. Netušil jsem, že mě maj policajti takhle vyjištěnýho.“

Když Prašivka domluvil, houknul hostinský na Bočka: „Co teda ta tvoje Kateřina? Šklíbu, jako je ona, bych doma nesnes.“

„Ona není zlá.“

„Že ne?“ zakřenil se Prašivka. „Celej večer seděla támhle u kamen, cpala se chlebičkama, a to byla přča ji pozorovat, jak po tobě seká očima.“

„V Řecku byla naprosto úžasná, tomu vy ale nebudete věřit.“

„No to si piš!“

„Za čtrnáct dní jsme se ani jednou nerafnuli.“

„Já se s Magdou nepohádal od svatby.“

„A před kolika lety jste se viděli naposled?“

„Moc ti to kecá,“ odseknul Hugo.

„Co tím chceš říct?“

„Že ti zteplá pivo.“

„Mimochodem, řeckej Mythos je docela pitelnej.“

„Brrrrrr!“

„A je za poloviční cenu než Amstel, co vařej v licenci v Athénách.“

„Uvidíme, jakej bude ten Krakonoš.“

„Ptal jsem se tě, co Kateřina,“ zopakoval hostinský svoji otázku.

„Říkám, úžasná.“

„Konkrétně?“

„Jestli to chceš slyšet, třeba nám sama od sebe dělala na pláž svačinu.“

„To by udělala každá jenom trochu pořádná ženská. Dál.“

„Doma mi neudělá snídani ani v neděli.“

„To je tvoje věc, že ji neumíš srovnat do latě.“

„Zase má jiný přednosti. Nemůžeš to brát jen podle toho, jestli ti ženská udělá nebo neudělá snídani.“

„Jsem jedno velký ucho.“

„Z hotelu jsme měli nádhernej výhled na přístav a ostrovy na obzoru, pláž byla ale dva kiláky daleko. Kateřina si všimla, že jedno auto s rybářskou sítí na korbě jezdí od hotelu k pláži a zase nazpátek sem a tam, tak na něj mávla. Mě by to nenapadlo. Časem jsme se s tím chlápkiem seznámili, a dokonce nás pozval k sobě domů. Byl to rybář a dělal načerno taxikáře.“

„A toho taxíka jsi zase platil ty?“ zeptal se Hugo.

„Víš, jaký tam bylo vedro? Šlapat nazpátek do hotelu pěšky –“

„Na to se tě já ale neptám,“ trval na svém hostinský.

„Tak na co?“

„Dyť víš.“

„Nevím.“

„Na co asi?“

„Hergot, tak se vymáčkni.“

„Jestli už s Kateřinou zase šukáš.“

„Neeee!“

„Slyšíte ho? On jí zacvaká dovolenou a ani si nevrzne!“ zvolal triumfálně hostinský. Vzápětí nato mu znovu padlo oko na štos účtenek. „Co on, já jsem jim to zacvakal.“

„Tady se dneska člověk dozví věci,“ poznamenal Prašivka. „Natoč mi posledu, ještě musím jít zalejt zahradu.“

„Nemějte péči, my jsme si svoje odšukali,“ bránil se Boček. „Šijete si do mě! Teď mi ale řekněte, co je víc. Jestli pár minut ufuněného přirážení, nebo když mi dá Kateřina v letadle hlavu na rameno a usne.“

„Pindy naší mindy.“

„Jako tady čokl, když se obrátí na záda a nechá se drbat na břicho,“ řekl Boček a sklonil se k Prašivkovu vlčákovi, který pod stolem rozchroustával na cucky tenisák.

„Přesně!“ zvolal Hugo. „Sex je pět vteřin blaha, zbytek je promrdanej čas.“

Další hovor přerušilo burácení letadla.

Hugo sáhl po mobilu. Mapa na Flightradaru byla posetá desítkami miniaturních žlutých aeroplánků brázdících Evropu. Klepnul na ikonku letadla, které před okamžikem odstartovalo z Ruzyně, a na displeji se objevilo Boeing 787-8 Dreamliner.

„Ukáže ti ten tvůj bazmek, kam letí?“ zajímal se Prašivka.

Hostinský narazil na štětku ve dřezu štuc se samolepkou Slavoje Vyšehrad. Pípa štěkla a vyplivla chuchvalec bílé pěny.

Do hospody vešla postarší ženská samý fald, napresovaná v pestrobarevných květovaných šatech. Na kořincích zrzavých vlasů jí v zapadajícím slunci, které se odráželo od okenní tabulky, zazářily odrůstající šediny.

„Nazdar, lásko,“ řekl Boček a zvedl se od stolu, že ji obejmje.

Odstrčila ho od sebe, až zavrával.

„To ti už ani nemůžu říct láska?“

„Říkám ti nech toho!“

Jako by reagoval na předchozí Prašivkovu otázku, kam letí Boeing 787-8 Dreamliner, Hugo řekl: „Do Řecka.“

„Jsi idiot,“ řekla Kateřina.

II

Na úpatí Kilimandžára kdysi spatřil prapodivný výjev. U mršiny slona, kterou ještě supi nestačili ohlodat, se sešlo asi třicet slonů z několika stád. Vůdčí slonice na sebe zpočátku nevráživě zahlížely a sondovaly, co má kdo za lubem, ale během chvíle nedůvěřivost pominula. Jeden slon za druhým přistoupil k mršině a očichal ji, načež se všichni společně, včetně slůňat, rozestavili do kruhu a posmutněle kývali choboty.

Nežárka

Nežárka je poslední divoká řeka. Stačí se podívat na mapu, od Jemčiny až do Hamru protéká mezi lesy, podmáčenými loukami a bažinami. Z Kardašovy Řečice se k ní musí deset kilometrů po hrázích rybníků. Nikde žádné stavení, kromě opuštěné bašty na břehu rybníku Karštejnu. Před ní stojí orezlá pumpa, a tady je nezbytné si nabrat vodu do kanystru, protože v rybářské chatě pitná voda není. Dokonce tam není ani elektřina. Svítí se jako před sto lety petrolejkami. Od bašty je to ještě dvacet minut lesem po hrbolaté cestě plné kořenů. Na okraji lesa se meandrující řeka ostře zařezává do hlinitých břehů. U Vodičkovy tůně vytvořila mrtvé rameno porostlé kvetoucími stulíky. Široko daleko je jedinou stopou civilizace buřtstánek na metelském jezu. Utopence, zavináče, nakládáný hermelín, desítka Budvar. Hospodská klasika. Provozovatel stánku je místní legenda. Jako v pohádce *Stolečku prostři se* se před vámi zčistajasna objeví na papírovém táčku párek s hořčicí, tak je Sláva malinkej na svých amputovaných pahýlech, že se při obsluhování hostů ztrácí mezi stoly a omšelými rozklíženými židlemi.

Naproti nám na patře bydleli v mém dětství Rothovi. S jejich Bedřichem jsme spolu vyrůstali, a proto jsem ho vzal sem, že si spolu po letech zase zarybaříme. Babí léto. Slunce se prodíralo skrz listoví mohutného dubu. Čas od času jsem vstal, prohodil wobblерem vývařiště pod jezem a zase se vrátil ke stánku klábosit se Slávou. Navečer jsme si s Bedřichem už celí nažbrundaní pivem koupili flašku

rumu, že si v chatě uděláme grog na zahřátí, až se u vody ochladí. Dřív než jsme u tůně rozbalili cajky, rum jsme ztrestali. Po setmění Bedřichovi zabrala štika. Nechal vlasec odvíjet z cívky a zapálil si. Rybáři tvrdí, že se štika chytá na cigáro. Teda ne doslova, ale při záběru vezme nastroženou rybku do tlamy a odpluje s ní do úkrytu někam za balvan nebo pod potopenej kmen a tam si ji v zubech přehodí, aby ji měla hlavou do chřtánu, a teprve potom ji polkne. Podle ostřílených praktiků to časově vychází akorát na cigáro. Kouřové přesýpací hodiny.

Říká se, co je psáno, to je dáno. Takhle to vyšlo v knize. Už tehdy ovšem věděl, že se v budoucnu k Nežárce vrátí, že se s ní ještě nevypořádal. Chtěl se přesvědčit, jestli tomu, co se tehdy stalo, nešlo zabránit. S přibývajícím věkem a přibývajícím počtem vydaných knih mu bylo už definitivně jasné, že nepíše literaturu o životě, ale že jeho skutečným plnokrevným životem je literatura sama o sobě. Teprve když začal bušit do klávesnice notebooku, vyjevily se mu před očima detaily. Dub u jezu se zdál být mohutný, avšak vnitřek kmene měl vypálený bleskem a bylo jenom otázkou času, než se rozlomí. Na místě, kde stával, je dnes ukotvená železobetonová lávka přes nový jez. Uprostřed toho starého čněl z vývařiště dřevěný kůl ještě z dob, kdy se po Nežárce plavily vory. Nahoře na kůlu seděl ledňáček. Byl tak soustředěný číháním na kořist, že ho nevyplašil ani wobbler, který létal kolem něj a s hlasitým šplouchnutím mizel ve zpěněném proudu.

Špička prutu se ohnula, ale vzápětí se opět napřímila. Přitáhl wobbler ke břehu, trojháček zahákl za řadič navigáku a šel nazpátek ke stánku.

„Je to bída,“ posteskl si Sláva. „Nejsou vodáci, je sucho. U Jemčiny je vody sotva po kotníky. Nějaký šílenci občas přetáhnou lodě korytem po kamení, ale to nestojí za řeč.“

„Koukal jsem, že je pod jezem mělko, wobbler se mi furt seká o dno.“

„Tam je naházenejch sraček.“

„A co ryby?“

„Na ty si nemůžu stěžovat. Jak je málo vody, jsou stažený nahoře na hloubce nad jezem. Za léto mám pětáctýřicet kaprů.“

„Kecáš.“

„Běž se podívat,“ řekl Sláva a podal mu klíč od plechové bedny s provrtanými otvory, která byla ponořená ve strouze vzadu za stánkem. Kromě dvou kaprů a velkého nazelenalého lína se v ní hemžilo a navzájem proplétalo klubko úhořů.

„To je nádhera.“

„Já se neflákám jako někdo,“ řekl Sláva a ukázal čerstvě opláchnutým püllitrem na svoje permanentně nahozené pruty. „Ještě si dáš pivo?“

„O tom neštuduj.“

„Kolikátý máš?“

„Šestý.“

„A ten tvůj kolega?“

„Bedřichu, kolik máš piv?“

„Osm.“

„Prosím tě, a co štiky?“

„Nevím, já si počkám na zimu, až přestanou brát ka-při. Před váma byla na chatě parta z Benešova. Přivezli si s sebou mraky řezanů. Máčeli je v tůni od rána do večera a bez záběru. Přišli sem na pivo, prima chlapi. Povídám jim, že v Nežárce řezani nejsou. Štika je nevezme. Nače-řínkovali oukleje a teprve potom něco málo vytáhli, ale samý štíhlata.“

O nohy přišel Sláva při autonehodě. V zatáčce za Kar-dašovou Řečicí dostal smyk, a zrovna jel v protisměru ta-hač s návěsem plným pokácených kmenů. Jeden z nich se

nárazem uvolnil a spadl Slávovi na kapotu. Nikdy by se ho na to býval nezeptal, vyprávěla mu to Slávova manželka, která o víkendech vypomáhala u stánku. Teď při psaní si uvědomuje, že se tam tehdy krátce promítla. Přivezla z Makra klobásy. Při hovoru se Slávou ji úplně zasklil, jenom se krátce pozdravili a potom už zase mluvil o rybách a vyprávěl, co letos chytil on.

Vlasec na Bedřichově prutu jakoby zázrakem ožil a začal se samovolně odvíjet z cívky navijáku. S cigárem je to pověrečný nesmysl, ovšem dokud ještě kouřil, dělal to zrovna tak, aby si vychutnal tu absolutní rozkoš: pomalu sáhnout do kapsy pro zapalovač. Z krabičky cvrnknutím prstu vytřepnout cigaretu. Zapálit si. Dát si pořádného šluka a pozorovat, jak se kouř rozplývá nad hladinou, a přitom si představovat, co za macandu je na druhém konci vlasce. Oddalovat ten okamžik, kdy překlopí řadič navijáku a zasekne. Jako když hazardní hráči gustýrují kartu, co dostali od bankéře, a pomalinku po milimetrech odkrývají její hodnotu.

Tahle štika nebyla žádná extratřída, měřila sotva šedesát centimetrů, jenomže trojháček s ohlodanou troskou oukleje měla zaseknutý příliš hluboko v jícnu. Chtě nechtě ji zabít museli. Bedřich ji omráčil kamenem a potom jí zapíchl nůž shora do hlavy. Krátce zacukala ocasní ploutví a bylo dokonáno.

Chata u Vodičkovy tůně se nedala srovnat s poctivými roubenými horskými chatami. Byla sflikovaná z materiálů sehnaných načerno při stavbě jezeďáckého prasečáku. Na palandách ležely věkovité, senem plněné matrace. Spacák si musel přivést každý sám. Zrovna tak vodu a petrolej do lamp na svícení. Platilo pravidlo, že na konci pobytu každý naštipá dřevo, co spálil. V kuchyni ho byl plný uhlák, a kdosi dokonce dovnitř do sporáku zastrčil zmuchlané

noviny a třísky, stačilo škrtnout. Zapalovač ale nechal Bedřich u tůně. Mezitím padla tma. S baterkou v ruce si klekl na kolena do trávy mezi rozkramařené rybářské cajky.

Dopsal větu a připadl si jako Květoň Zahájský, jak s ironií říkával Kurt Vonnegut Jr.

Koho to zajímá?

Koho zajímá zapalovač?

Koho zajímá, čím rozškrtili oheň ve sporáku? Nebo že na sobě měl Bedřich khaki košili a vojenské maskáčové kalhoty? Zrovna tak mohl mít modrou mikinu a nezměnilo by se vůbec nic. Možná se opravdu nemá cenu vracet k napsanému textu a sahat do něj. Co je jednou psáno, to je dáno:

Rozfajrovali jsme sporák a štiku upekli. U toho padla ještě flaška bourbonu, co jsem si přivezl s sebou z domova. Zatopili jsme ale asi nějak moc, protože ve stěně chatky to začalo podivně hučet. Mezi dvě papundeklové desky byla nacpaná izolační vata a v ní si sršni udělali hnízdo. Hic ze sporáku je rozdráždil k nepřičetnosti. Po jakési rybářově ženě zůstal v umývárce lak na vlasy. Jak jsme byli ožralí, Bedřich ho vzal, šel na terásku a nastříkal ho do díry, kudy sršni lezli do hnízda. Já jsem díru ucpal špuntem od portského, to jsme načali taky a vytruňkali ho, načež jsme o půlnoci zapadli do pelechu. Sršni vybičování sprejem si do rána prokousali skrz papundekl novou díru. Bohužel na opačnou stranu. Kuchyně byla plná stovek bzučících stíhaček, blaná křídla se míhala rozvlněným vzduchem. Bedřich zaslepený kocovinou otevřel dveře, aby se napil vody z kanystru a spláchl tu nejhorší opileckou žízeň, a

Nafedroval dřevo do krbu, jak mu přišlo pod ruku. Hmoždění se s třískami bylo ve výsledku naprosto zbytečné. Místo aby udělal z třísek hranici, naházel je nahoru na polena, jako by na svých loveckých výpravách nerozdělával oheň snad tisíckrát. Na psacím stole ležela propouštěcí zpráva z kliniky Mayo. Zmuchlal ji v dlaních a rozškrtnl zápalku. Plamen byl ale příliš slabý, těch několik listů papíru nestačilo, aby se smolná polena vznítila.

Krákora

náčrt povídky

Čtyři steaky medium a americké brambory. Číšník ani nemusel nosit jídelní lístky. Pro jistotu si ale ověřil: „Omáčku hříbkovou?“

„Víte co, já mimořádně zkusím tu pepřovou.“ Podle hlasu to byl on, kdo po telefonu zamlouvá rezervaci. První úterý v měsíci, stůl pro čtyři na jméno Krákora. Vlasy i strniště na bradě mu prokvétají šedinami. Ostatní dva mají hlavu vyholenou strojkem, aby zamaskovali rozrůstající se pleš. Ona má vlasy obarvené skoro pokaždé jinak, dneska na blond.

„Hlavně nám co nejdřív doneste pivo, já mám žízeň, že bych se o ni mohl opít.“

Číšník odešel s objednávkami do kuchyně.

Ve dveřích zaslechl: „Prosím tě, co teda Krákora?“

„Předevcírem mi volal, že ho kardiolog poslal na cétečko.“

„On má něco se srdcem?“

„Jako my všichni.“

„Nebud' cynickej.“

„Srdce má v cajku. Na cétečku mu našli drobnou trhlinku na močáku, takže po svátcích nastupuje do špitálu.“

„Snad to nebude nic strašného.“

„Myslíš jako rak?“

„Třeba.“

„Špitál je vždycky strašnej. Záleží, koho vyfásneš na pokoj.“

„Máš naprostou pravdu. Po operaci to bolelo jako ďas. Vzpomněla jsem si na Mikuláše Medka. Umíral a omlouval

se, že sténáním ruší ostatní. A ta pizda, pardon, že to takhle říkám a nazývám osoby pravým jménem, ale už jsem dost stará, abych si to mohla dovolit, ta pizda bez přestání žvanila do mobilu. Kdyby něco důležitýho. Naprostý zbytečnosti. Hovadiny. Uboze hloupý kecý.“ Do křísnutí půllitrů symbolicky ve vzduchu pokynula sklenkou šedé rulandy. „Naštěstí už je to za mnou, ale tohle vám povím: Na podzim mi střechu pomlátily kroupy. To byl cajmrsk, jenom jsem se modlila, aby blesk neuhodil do baráku. Krákora se nabídnul, že mi střechu přeloží. V sobotu dopoledne sundal ze střechy tašky, a že si prej skákně do trafiky pro cigára, než mu zavřou. U nás trafikantka v sobotu zavírá v jedenáct. Do večera už jsem ho neviděla. A já se mu ještě peču s bublaninou.“

„Moje žena taky na Krákoru trpí.“

„Já trpím! A trpím *kvůli* Krákorovi. Copak nechápeš ten rozdíl?“

„Se mi zdá, že máš drobet naváto.“

„Byli jsme s Krákorou v Blatničce, no a co?“

„Já ti nic nevyčítám, jenom nekřič.“

Číšníkovi byl z té čtveřice nejméně sympatický. Jak si dal teatrálně prst na rty. Pokaždé před sebe na stůl pohodí obrovský svazek klíčů, diář a mobil a potom není kam dát stojan na příbory.

„Už se nám to nese!“

„Nád-he-ra.“

Zakrojila do steaku nůž. Z růžového masa vytekla na talíř kapka šťávy a smísila se s hříbkovou omáčkou. „Jaký to máte?“

„Hmmmm!“ zamlaskal jeden ze dvou plešatců, když si dal do pusy první sousto.

„Já to mám dneska bohužel trochu tuhý.“

„Musíš kousat.“

„A to víte, jak přišel Krákora o zuby?“

„Povídej, přeháněj.“

„Naprostou náhodou jsme se v srpnu potkali U Salzmannů. Mám teď každéj měsíc v Plzni na radnici zasedání komise kvůli chrliči na kašnu, co jsem pro ně dělal. K Salzmannům chodívám na pivovarskej guláš, a koho tam nevidím: Krákora! Cestou na nádraží jsem z nostalgie koupil flašku fernetu. Za starejch časů, kdy jsme spolu jezdívali na čundry, jsme nepili nic jinýho než lak na rakve. Ve vlaku najednou začal skuhrat, že má paracentózu a jak ho zubař bude stát majlant.“

„Oči z hlavy.“

„Jo, přesně! Oči z hlavy, tak to Krákora říká.“

„Zubař že ho bude stát oči z hlavy. Považoval jsem to za habadůru, aby ze mě vytáhnul prašule. Což jsem mu i řek. On se dopálil, a jak byl nacamranej, otevřel pusu a vyrval si přední zuby. Jenom tak prstama. Jeden po druhým je sázel vedle sebe v tom vlaku na sedačku, jako když po honu myslivci dávaj na výřad bažanty.“

„Jsi nechutnej.“

„Já? Snad Krákora, ne?“

„Co ta pepřová omáčka, jaká je?“

„Úža!“

„Jak na tom steaku udělaj tu křupavou kůrčičku, to mi řekněte.“

„Na to se zeptej Krákory.“

„Brnkni mu.“

„A máš na něj číslo?“

„608 552 186. Nebo je na začátku sedmička a na konci dvojka.“

Z tohoto náčrtu se může následně rozvést řada dialogů. Jejich témata jsou bezbřehá, v úvahu připadají i turnaj v šipkách v sokolovně v Černošicích. Podstatné je, že ve všech tak či onak figuruje Krákora. V číslníkově roste zvědavost. Zeptat se přímo

by bylo neprofesionální, náhoda ale přeje připraveným. Jeden z mužů se po odchodu ostatních zdrží a objedná si ještě závěrečný drink. Číšník využije situace. Následuje poněkud teatrální monolog:

„Vaši zvědavost vám závidím, mě už nepřekvapí nic. My čtyři se známe až hanebně dlouho a za tu dobu jsme si navzájem napáchali poměrně dost prasáren, ale to by bylo na dlouhý vyprávění, a do toho je vám ostatně prd, vás přece zajímá Krákora. Léta jsme se neviděli, až loni na pohřbu naší spolužačky. Jak jsme se tak s věncema a kyticema ploužili ve smutečním špalíru hřbitovem, všiml jsem si náhrobku – v porcelánovém oválku, v jakém bývá na starých hrobech kabinetka nebožtíka, byla černobílá fotka statného býka. A proto chodíme sem k vám do steakhousu. O starých křivdách ovšem nesmí padnout slovo. Debužírujeme, a abychom měli téma k hovoru, vymýšlíme si historky o Krákorovi.“

JONATHAN KRÁKORA

1835–1906

Mistr řezník z Brázdimi

S gustem zabíjel i žil

IV

Dům v Ketchumu si koupil před dvěma lety z peněz za Nobelovu cenu. Při jeho výběru hrála zásadní roli velká okna obrácená na jih. Chtěl, aby se sluneční paprsky dostaly i do nejzapadlejších koutů jeho pracovny. Světlo pro něj bez přehánění znamenalo všechno. Ze světla všechno pochází a tunelem zalitým světlem z tohoto světa odcházíme kamsi k neznámému bohu. Ostatně proto si zamiloval Kubu a ze stejného důvodu se vracel do Španělska. Kvůli světlu a slunci.

Chatrná hradba proti samotě

Za normálních okolností Robert ulovené ryby pouštěl nazpátek do řeky. Štika, která dorostla mírové velikosti, má nejlepší léta teprve před sebou. Metrová veteránka je zase impozantní bytost, a ta se prostě pustit musí. Není nic smutnějšího než zaprášené vypreparované hlavy trofejních ryb pověšené na zdi. Málokdo tohle pochopí, a proto raději tvrdil, že nic nechytíl. Dnešní štika byla ale pověstná výjimka z pravidla. Zabrala pod úplavem u mlýnského náhonu. Splávek šel razantně dolů, ovšem než stačil Robert zaseknout, zase vyplaval na hladinu. Přitáhl ho ke břehu, aby nastraženou ouklej vyměnil za čerstvou. Nadzdvihl špičku prutu, ouklej už se houpala na vlasci ve vzduchu nad vodou, když po ní chňapla zubatá tlama. Salto mortale. Štika sebevražednice. Nezasloužila si nic jiného než skončit v troubě.

Jakmile Robert nakapal do pekáčku olivový olej, začal litovat, že štiku nepustil.

„Prokristapána, to bude mastný!“ vyhrkla Olga. „Já to teda rozhodně jíst nebudu. Nepotřebuju, aby mi bylo až do večera špatně.“

„Z olivového oleje?“ opáčil Robert nevěřicně.

„No jistě!“

„Blázníš?“

„Vím, jak ty tvoje experimenty pokaždý dopadnou. Měl jsi koupit v Albertu tresku, jestli jsi chtěl mermomocí rybu, a ne tohle. Co je to za potvoru?“

„Štika.“

„Není zkažená?“

„Chytil jsem ji ráno.“

„Ty přece nikdy nic nechytneš. Nekecej, odkud ji máš?“

„Od Nezabudického mlýna.“

Šuškanou se mu doneslo, co se probíralo na poradě. Přeřadí ho do propagace, což mimo jiné znamená, že po dvaceti letech v kanceláři zašité na konci chodby se bude stěhovat, aby ho měl šéf na očích. Kdyby tohle hrozilo Olze, samozřejmě by s ní soucítil a zajímal by se. Ona se ovšem neptá, dovede jen vyslychat. Ve skutečnosti je jediným objektem jejího zájmu ona a zase ona a jiné informace si do hlavy odmítá vpustit. Sotva přišel, zahrnula ho horečnatým líčením, že jí propadla legitka do knihovny a soused v bytě pod ní kouří na balkoně a jak měla prádlo vyuzené, a to není poprvé, a především si přivedl z hospody nějaké kumpány a hulákali do půlnoci a popelnice jsou věčně plné a před barákem pořád někdo parkuje, takže nemůže s autem zacouvat do garáže.

„Posloucháš mě?“

„Jo,“ řekl otráveně Robert.

„Jestli to mám jíst, tak ten olej vylej do dřezu. V lednici je zbytek pórku, podusí se to na něm.“

„Dusit štiku?“

„Já nevím, že musíš pořád něco vymejšlet. Kdybys koupil tresku, jak jsem ti říkala, už jsme mohli dávno obědovat a ne se dohadovat u sporáku.“

„Štika je dravec.“

„No a co?“

„Podívej se schválně někdy v Albertu, kolik stojí mražená kostka slisovaný tresky a za kolik prodávají štiku, pokud ji vůbec budou mít. Dravci maj pružný šťavnatý maso. Dušením ho zmrvíš.“

„Já to plný oleje jíst nebudu!“

„A pak kdo koho neposlouchá.“

„Co kdyby sis vzal tu svoji štiku a šel?“

Míval rád Olžiny zkratkovité, nevypočitatelné reakce. Byla v nich bouřlivost. Energie, jako ve štice, když vyrazí střemhlav do proudu a nedá rybářovi sebemenší šanci. Pro normální život to ovšem není. Postupem času se vztah Roberta a Olgy zredukoval na nedělní oběd. Vidět se jednou za týden bylo pro oba až až. Denně mezi nimi sice proudila smršť esemesek a e-mailů jako dřív, ale pro Roberta představovala pouze chatrnou hradbu proti samotě. Co znamenala pro Olgu, nad tím už Robert nepřemýšlel. Už ne.

S odporem nabral v břèche mezi kousky rozvařeného pórku na vidličku cosi blátivého.

„Úplně bez chuti,“ řekla Olga. „A samá kost.“

Potom už ani jeden z nich neřekl ani slovo a mlčky pre-
parovali příborem své porce. Ostré štíčí kůstky ve tvaru
písmen I a Y hrozily s každým soustem zapíchnout se při
neopatrném polknutí do krku.

Vyndané kosti na okraji talíře pokračovaly v jejich dia-
logu:

```
I I I I Y I I
Y I Y
I Y II
I Y Y I
Y II I Y Y I YI
I Y Y II I I
Y I Y Y I
Y Y I I I YI I Y
```

A pak prý, že ryby nemluví.

V

V Madridu si oblíbil restauraci v nenápadné uličce za galerií Prado, stranou od turistického běsnění. Z prodřeného čalounění na sedačkách a celkové omšelosti okamžitě zkušeným okem usoudil, že tenhle podnik bude mít letitou tradici. A nemýlil se. Tortillu nejedl lepší než od zdejšího kuchaře. Tapas, chorizo, olivy, mandlový turon a k tomu nezbytné víno.

Spousta vína! Co korkových zátek nabodla na svůj hrot číšníkova vývrtka a vyrvala je z hrdla lahve. Korida byla v posledních letech už pouze záminka, aby před svým nakladatelem obhájil nekřesťansky drahé cestování do Evropy.

Sele

Sotva se usadil do křesílka k odpolednímu kafi, ozval se ze zahrady od sousedů hlasitý hovor.

„Na rožeň se berou selata kolem třiceti kilo. Kterýho mantáka napadlo koupit takovýho bagouna? Má minimálně půl metráku.“

„Uber.“

„Ani gram.“

„Ruda má recht. Byl jsem pro něj s Karlem na statku, tak vím, když ho vážili.“

„No, těžkej je jak prase.“

„Zaber!“

„Pušť mě k tomu, musíš to protáhnout zepředu skrz tlamu.“

„Béda počítá se čtyřiceti hostama. Padesátikilový prase je akorát.“

„Jsi hluchej? Říkám ti, vraž mu to do tlamy.“

„A co teď?“

„Prostrč to.“

„Tolik ne! Vzadu na rožni musíš mít vůli.“

„Nechceš mě už přestat komandovat?“

„Kam bys dal motor? Teda jestli to nechceš otáčet růčo.“

„Neviděli jste někde vázací drát?“

„Ne.“

„Určitě jsem ho přivez.“

„Támhle je na žebříku.“

„Co není v hlavě –“

„Stačí dostat rožeň do vidlic, já už si ho tam sešteluju.“

„Jdeme na tři.“
„Můžeme?“
„Tři!“
„Kurva, Dalibore, ty jsi piča.“
„A ty debil, nejsem vzpěrač.“
„Franto, teď se vybodni na dříví a pojď nám Helfnout.“

Ještěže se Igor ráno podíval do diáře. Velkými tiskacími písmeny v něm měl zapsáno BÉDA. Místo na Matějskou odvezl děti k tchýni. Ani moc neprotestovala, že je bude mít přes víkend na hlídání.

Béda vyhrožoval, že tentokrát budou jeho narozeniny divoký. Radost až do rána. Igor ale neměl na nějakou zběsilou jízdu náladu. Nejradši by si napustil vanu a palcem si připouštěl horkou vodu, dokud by neměl kůži úplně krabatou, jako šarpej.

„Markéti, mně se vůbec nikam nechce.“
„Jít tam musíme, je to tvůj nejlepší kámoš.“
„Nemám pro něj ani dárek.“
„Dej mu svoji knížku.“
„To je blbý.“
„Není.“
„Už ji má.“

„Chceš mi snad říct, že pro moji mámu knížku nemáš, a –“
„Sama víš, jak je to s autorskýma výtiskama bídný.“
„Bla, bla, bla, řečičky kecičky. Ale víš, co bys mu moh dát? Tu tequillu, co jsem dostala ke čtyřicetinám. Beztak ji pít nebudeme a jenom mi překáží. Pokaždý když беру strouhanku, trnu, že do ní drcnu a spadne na zem a rozbije se.“

Igor šel do kuchyně a otevřel vestavěnou skříň, která sloužila jako spižírna. Čistě pro zajímavost se podíval tequille na etiketu.

1986.

Ta už má za sebou pěknou řádku narozenin.

Když si kupoval u řidiče jízdenku, zaregistroval, že v zadu v autobusu sedí Dana. Jmenuje se Dana? Najednou si Patrik nebyl jistý. Raději proto zůstal stát vepředu, aby nemusel projít kolem ní. Třeba to Dana není, a to by bylo trapný, říct jiný jméno. Na druhou stranu by ranilo jeho ješitnost, kdyby ji pozdravil a ona nevěděla, o koho jde. Kde se jenom spolu viděli? Na Daliborově svatbě? Možná. Muselo to být někde – no jasně, v té chatce s krátkou postelí. Měl potom od pelesti rozedřené nártý do krve. Nebo to nebyla Dana?

Příměstský autobus 306 projel Hostivicí a zastavil na konečné. Dál už nebylo nic, pouze rozvalená hřbitovní zeď a kříže na náhrobcích a za nimi pole. Naproti přes silnici stála benzinka Shell coby pomyslná brána do satelitního městečka.

Z autobusu vystoupil s Patrikem i nesourodý hlouček lidí. Očividně byli ve zdejších končinách poprvé. Společně, a přitom každý zvlášť se vydali hledat Lomenou 7. Ulice ještě nebyly označené cedulemi, ale našli to snadno podle kouře a vůně pečícího se masa, linoucí se nad uniformními domky.

„Kde je oslavenec?“

„No tak, Bédó, neflákej se a ke strojům!“

„Někdo whisky?“

„Já ne, já si dám fernetu.“

„Už to neprodlužujte.“

„Bédó, vítej mezi dospělý chlapy!“

„Prostě všechno nej a aspoň ještě jednou tolik!“

„Na zdraví!“

„Na Bédovo!“

„Franto, ty přece znáš Barina. Dneska nemoh přijít, ale poslal mi z Paříže čumkartu. To vám musím přečíst nahlas, to je bomba: Ať ti stojí jako Eiffelovka, přejou Barin a Žofka.“

„Ha! Ha!“

„Už nepřikládej, tím nic neuspíš. Říkal jsem vám, abysme začali ráno, ale to by nesměl mít pan chytrolín vlastní hlavu.“

„Myslíš jako já?“

„Karel.“

„Eiffelovka!“

„Abych to dořek, támhle pod jabloní je naraženej sud únětický dvanáctky. V garáži jsou dva další, takže se nežinyrujte a chlastejte.“

„To chce potlesk!“

„Na Bědu!“

Žádný plot mezi sousedy není dost vysoký. Spěšně dopil kafe, lógr vylil do trávy a hrnek ošplíchnul v rybníčku, kde na podzim nasadil japonské koi kapry. Hladina byla pokrytá šedavými šupinkami popílku.

„A co ty, jak žiješ?“ pronesla Lucie tu nejpříšernější možnou frázi, jakou si lze představit.

„Normálka,“ opáčil Patrik.

„Takže s Danou vám to klope.“

„S jakou Danou?“

„Hele, na mě dělat šibule nemusíš. Viděla jsem, že jste přijeli spolu, a čistě mezi námi, za to můžeš poděkovat mně. On totiž na tý Daliborově svatbě do Dany dělal taky Igor. Už spolu šli do chatky, tak jsem řekla Markétě, aby ho šla hledat, že se mu udělalo špatně.“

„Proboha proč?“

„Proč asi, když se chvíli předtím cucala s Bédou.“

„Markéta?“

„Jo.“

„Já ale s Danou nejsem. Od tý zatracený svatby jsem ji neviděl.“

„Víš, co mě na tobě mrzí?“
„Rudo, co bude s tím prasetem!“ vykřikl kdosi za jejich zády.
„Na to se zeptej Karla,“ odsekl Ruda.
„Jestli se honem nenažeru, budu na šrot.“
„Vyprdni se na žrádlo, dáme panáka.“
„Teďka jsem ho dopil.“
„To bys mě nasral.“
„Tak mi nalej Absolutku.“
„Jedině Jamesona.“
„Pičo!“
„Na Bědu!“
„Mrzí mě, že na každý akci nějakou ojedeš,“ řekla Lucie a přitiskla se k Patrikovi. „A já jako bych nebyla. Teď tu ale jsem.“
„Co blázníš?“
„Vůbec neblázním.“
„Tohle bych Bédovi přece nemoh udělat.“
„Ale já jo.“

Mezi prázdnými sudy pod jabloní pochruoval Ruda. U garáže si kdosi rval prsty do krku a bolestivě zvracel. Dalibor šněroval po Hostivici v bláhové opilecké představě, že chůzí vystřízliví. Ostatní se přesunuli dovnitř do domu a bez ohledu na oslavence rozjeli svůj vlastní mejdan. Osamocený Běda seděl u vyhasínajícího ohniště. Rožeň se pod přílišnou vahou propnul a nebylo v silách motoru s ním otáčet, pročež bylo prase vespuďu spálené na uhel a nahore zůstalo maso syrové. Když Běda zaslechl odrhovačku *Don't Worry, Be Happy*, kterou kdosi v domě osolil do ticha noci, pookřál. Otevřel si láhev tequilly, co dostal od Igora s Markétou, a chtě nechtě musel sám sebe pochválit. Já to říkal, že moje narozky budou divoký!